

# Glastuinbouw

Een uitgave van:



waterschap  
**Hollandse  
Delta**

## Inhoud

Samen werken aan schoon water	1
Wat meten wij waar?	1
Gewasbeschermingsmiddelen en waterkwaliteit	2
Extra controles op emissie	2
Normen voor waterkwaliteit	2
Oppervlaktewater in glastuinbouwgebieden	3
Wijziging Besluit Glastuinbouw	3
Harmonisatie Keur	3
Wijziging in het bedrijf? Meld het ons!	3
Uw plannen en de belangen van het waterschap	4
Gerichte aanpak probleemstof imidacloprid	4
Terugblik op toezicht en handhaving	
Besluit Glastuinbouw	4
Colofon	4

Met deze informatiekrant willen wij u informeren over de laatste ontwikkelingen rond de glastuinbouw in relatie tot de waterkwaliteit. Zoals u weet doet het waterschap door middel van een agrarisch meetnet onderzoek naar de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater. In deze krant leest u de resultaten over 2005. Daarnaast geeft deze krant kort een overzicht van enkele belangrijke activiteiten van het waterschap.

## Samen werken aan schoon water

Ook dit jaar heeft het waterschap weer de waterkwaliteit in het beheersgebied onderzocht. Dit levert een vrij stabiel beeld op over de afgelopen jaren. De kwaliteit van het oppervlaktewater is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van 10 jaar geleden. De inspanningen van de agrarische sector hebben daar zeker een belangrijke bijdrage aan geleverd. Helaas zet de positieve lijn niet door. In vergelijking met 2003 en 2004 hebben we dit jaar geen verdere verbeterin-

gen kunnen constateren. Op de meeste plaatsen treffen we nog altijd schadelijke stoffen in het oppervlaktewater aan. Zeker met het oog op Europese regelgeving zal het nodig zijn om extra maatregelen te treffen. Het waterschap onderzoekt op dit moment de verschillende mogelijkheden die er zijn om in de toekomst aan de eisen van onder meer de kaderrichtlijn water te kunnen voldoen. De agrarische sector wordt daarbij uitgenodigd om mee te denken

over mogelijke oplossingen. Ik wil hier graag mijn waardering uitspreken voor de bereidheid die door de agrariërs steeds weer wordt getoond om een bijdrage te leveren aan verbetering van de waterkwaliteit. Ik hoop dat we ook in de toekomst met u mogen blijven samenwerken aan schoon water.

J.M. Geluk

dijkgraaf waterschap Hollandse Delta

1

## Wat meten wij waar?

Het agrarisch meetnet van het waterschap heeft nu vier jaar in de huidige vorm gedraaid. Dit meetnet is bedoeld om te bepalen in hoeverre het oppervlaktewater in het beheersgebied verontreinigd is met gewasbeschermingsmiddelen. Er worden monsters genomen in sloten naast agrarische percelen, op punten waar het slootwater een zo betrouwbaar mogelijk beeld geeft van één bepaalde sector. De verdeling van monsterpunten over de verschillende sectoren staat weergegeven in tabel 1.

Ieder monsterpunt wordt vier keer per jaar bemonsterd. Eén keer in de winterperiode om te kijken welke middelen er worden gevonden in een periode waarin (nagenoeg) niet wordt gespoten. Drie bemonsteringen vinden in het teeltseizoen plaats op tijdstippen dat er wel gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast.

Met ingang van 2005 zijn er vijf monsterpunten voor grasland/veehouderij opgenomen in het gebied van Hollandse Delta. Voorheen waren er alleen

monsterpunten voor deze sector in de Alblasterwaard/ Vijfheerenlanden. Van de vijf nieuwe monsterpunten ligt er één in de Hoeksche Waard, één op Goeree-Overflakkee en drie liggen op Voorne-Putten.

De resultaten van de sectoren open teelt en veehouderij zijn in een aparte informatiekrant verwerkt. Deze is gratis aan te vragen via het **waterschapsloket**. Hier kunt u ook terecht met andere vragen naar aanleiding van deze informatiekrant. Telefoonnummer 0900 2005 005 (€ 0,10 p.m.) of e-mail 2005005@wshd.nl. ●



Tabel 1 - opzet meetnet gebied Hollandse Delta 2005

	Akkerbouw/spruitkool	Fruitteelt	Glastuinbouw	Grasland/veeteelt	Referentie (natuur)	Effluent rwzi	Inlaatwater
Aantal monsterpunten	41	7	5	5	2	2	2
Bemonsteringstijdstippen	feb, mei, jun/jul, aug/sep	feb, mei, jul, aug	feb, mei, jul, sep	feb, apr, jun, sep	feb, mei, jul, sep	feb, mei, jun, aug	feb, mei, jun, aug
Aantal middelen in basispakket (voor alle sectoren gelijk)	12	12	12	12	12	12	12
Aantal middelen in sectorpakket (actueel per sector)	27	20	22	8	alle pakketten (57)	bijna alle pakketten (52)	bijna alle pakketten (52)

# Gewasbeschermingsmiddelen en waterkwaliteit

Op alle monsterpunten wordt een pakket van 12 sectoroverschrijdende stoffen onderzocht. Dit pakket is hetzelfde voor alle monsterpunten, ongeacht de agrarische sector waar een monsterpunt aan gekoppeld is. Het pakket bestaat uit stoffen die belangrijk zijn voor meerdere sectoren en uit middelen die in het verleden een probleemstof vormden. In tabel 2 is aangegeven in welk percentage van de monsters de stoffen zijn gevonden sinds 2002. In tabel 3 staat in welk percentage van de monsters stoffen zijn aangetroffen in concentraties boven de toegestane norm (zie hiervoor het artikel "Normen voor waterkwaliteit").

## Verschuivingen

In grafiek 1 is te zien dat er bij alle sectoren een vergelijkbare schommeling zichtbaar is in de hoeveelheden aangetroffen stoffen. Er is een verschuiving waarneembaar in stoffen die vaak worden gevonden. In 2004 waren diuron en carbendazim nog de meest gevonden stoffen. Carbendazim wordt nog steeds in alle sectoren in veel monsters aangetroffen. Het aantal keren dat diuron is gevonden is echter sterk afgenomen.

## Aandachtstoffen

Opvallend is de toegenomen frequentie waarmee glyfosaat en AMPA (respectievelijk de werkzame stof en het afbraakproduct van Roundup) zijn aan-

getroffen. De concentraties glyfosaat en AMPA blijven allemaal onder de norm, maar de stoffen zijn aandachtstoffen vanwege het aantal aantreffingen.

Deze stoffen worden overigens in stedelijk gebied ook vaker gevonden dan in de afgelopen jaren. De reden voor deze algehele toename is onduidelijk.

## Normoverschrijdend

De stof die het meest in normoverschrijdende concentraties in oppervlaktewater voorkomt, is pirimicarb (Pirimor). In

de fruitteelt en de glastuinbouw kunnen deze middelen zelfs als probleemstof worden aangemerkt. ●

Tabel 2 - percentage monsters waarin een stof is aangetroffen

Werkzame stof	Merknaam	akkerbouw/spruitkool				fruitteelt				glastuinbouw				grasland
		2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2005
AMPA (afbr. glyfosaat)	Roundup	39	65	46	82	58	67	56	70	70	80	65	95	55
carbendazim	Carbendazim	69	90	69	62	75	100	81	93	100	100	95	95	35
cholinesterase remmers	groep insecticide	22	21			33	29			50	20			
deltamethrin	Decis			0	0			0	0			0	0	0
diuron	Diuron	50	74	68	37	71	79	74	37	95	100	100	85	25
glufosinaat-ammonium	Finale	3	0	1	0	0	0	0	10	10	0	0	27	0
glyfosaat	Roundup	4	8	6	45	4	17	15	70	5	0	10	40	40
methiocarb	Mesurool	23	6	2	4	4	0	0	0	35	20	10	25	0
methiocarb-sulfon	Mesurool (afbr.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0
methiocarb-sulfoxide	Mesurool (afbr.)	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	0	0
pirimicarb	Pirimor	16	9	18	16	54	25	37	33	45	35	30	35	0
propoxur	Undeen	2	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0	0	5
simazin	simazin	6	1	0	2	8	4	0	4	5	5	0	0	0
<b>Eindtotaal</b>		<b>20</b>	<b>23</b>	<b>17</b>	<b>21</b>	<b>26</b>	<b>27</b>	<b>22</b>	<b>27</b>	<b>35</b>	<b>30</b>	<b>26</b>	<b>34</b>	<b>14</b>

Tabel 3 - percentage monsters waarin stof boven norm is aangetroffen

Werkzame stof	Merknaam	akkerbouw/spruitkool				fruitteelt				glastuinbouw				grasland
		2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2005
AMPA (afbr. glyfosaat)	Roundup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
carbendazim	Carbendazim	2	4	1	3	8	13	4	7	0	10	0	10	0
cholinesterase remmers	groep insecticide	0	1			0	4			0	0			
deltamethrin	Decis			0	0			0	0			0	0	0
diuron	Diuron	0	2	1	1	4	4	4	0	0	0	0	0	0
glufosinaat-ammonium	Finale	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
glyfosaat	Roundup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
methiocarb	Mesurool	20	5	1	4	0	0	0	0	25	15	10	25	0
methiocarb-sulfon	Mesurool (afbr.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
methiocarb-sulfoxide	Mesurool (afbr.)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pirimicarb	Pirimor	5	2	1	1	4	4	7	11	20	15	15	10	0
propoxur	Undeen	1	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	5
simazin	simazin	1	1	0	0	8	4	0	0	0	5	0	0	0
<b>Eindtotaal</b>		<b>3</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>0</b>

2

## Extra controles op emissie

Tot op heden heeft waterschap Hollandse Delta veel aandacht besteed aan de controle van voorzieningen, zoals hemelwaterbassins. Dit jaar gaan we meer aandacht besteden aan emissies.

## Registratie

Spuiwater van drain- of drainage-water mag alleen geloosd worden als het natriumgehalte boven een voor het gewas schadelijke waarde komt. Als er geloosd wordt, moet de teler hiervan een registratie bijhouden. Handhavers van het waterschap zullen inzage vragen in de registratie van het spuiwater van drain- en drainage-water. Deze registratie moet de hoeveelheid geloosd water vermelden en het natriumgehalte, de Ec en het gehalte aan stikstof- en fosforverbindingen ervan. Als tijdens de controle geconstateerd wordt dat er geen registratie is bijgehouden, of als er geloosd wordt beneden het voor het betreffende gewas geldende natriumgehalte zal handhavend worden opgetreden.

## Normen voor waterkwaliteit

Van de stoffen die in het oppervlaktewater worden gevonden, toetsen we de meetwaarde aan een landelijke norm. Deze norm is het MTR (Maximaal Toelaatbaar Risico). Aan de hand van deze norm kunnen we beoordelen of de aangetroffen stoffen in schadelijke hoeveelheden aanwezig zijn.

### Ecologische norm

Het MTR is een ecologische norm die tot stand komt op grond van laboratoriumproeven en literatuurstudie. Voor sommige stoffen is nog geen MTR vastgesteld, maar wel een ad-hoc MTR. Deze norm is gebaseerd op minder uitvoerig onderzoek dan

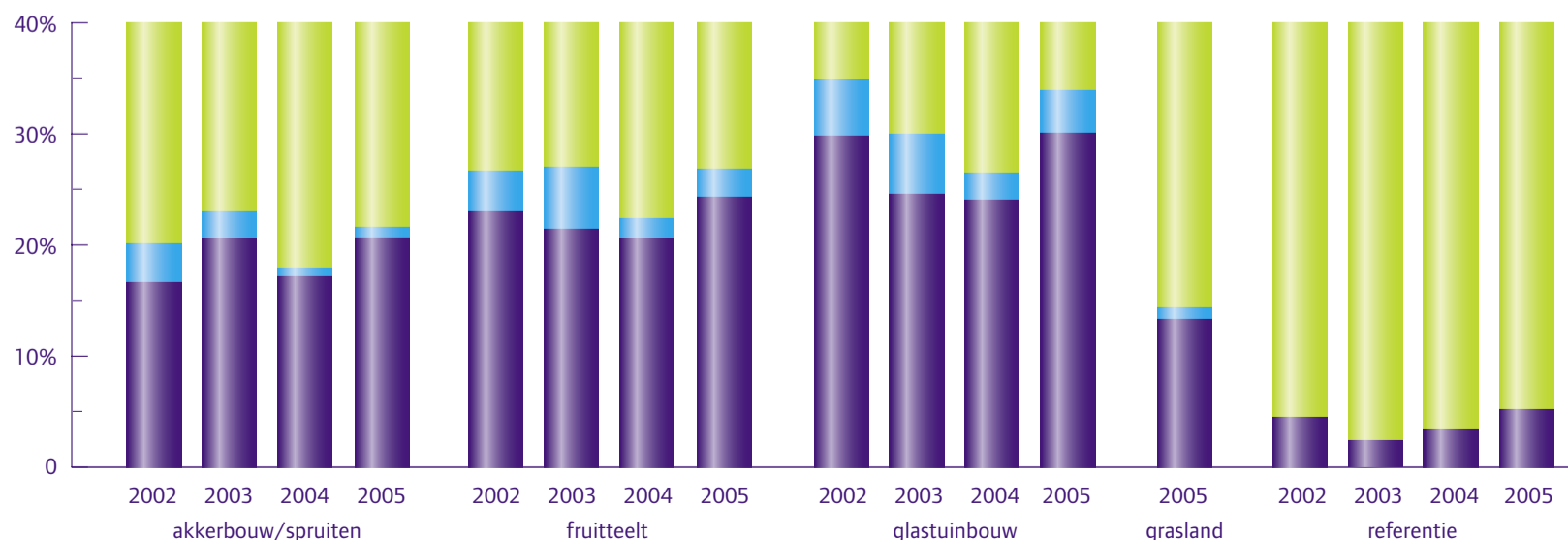
de definitieve MTR en wordt gebruikt bij gebrek aan een MTR.

### Drinkwaternorm

Als er ook geen ad-hoc MTR voor een middel beschikbaar is, wordt getoetst aan de drinkwaternorm. Deze norm is voor alle gewasbeschermingsmiddelen

0,1 µg/l. Voor meetwaarden die worden getoetst aan de drinkwaternorm, moeten normoverschrijdingen met enig voorbehoud worden beoordeeld. Een ecologische norm kan uiteindelijk vele malen hoger, maar ook vele malen lager uitvallen dan de drinkwaternorm. ●

Grafiek 1 - vergelijking stoffen uit basispakket 2002 t/m 2005





# Oppervlaktewater in glastuinbouwgebieden

Ondanks de verbeterde naleving van het Besluit Glastuinbouw in 2005 is de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater in glastuinbouwgebieden niet afgenomen.

## Probleemstoffen

Uitgaande van de definitie van een probleemstof (een stof die in 10% of meer van de monsters wordt aangetroffen in concentraties boven de norm),

kan worden gesteld dat er in glastuinbouwgebieden zes probleemstoffen zijn. Dit zijn: carbendazim (Carbendazim), DMST (Eupareen-multi), Methiocarb (Mesuro),

pirimicarb (Pirimethanil), imidacloprid (Admire) en pyrimethanil (Scala). DMST is in 2005 voor het eerst in hoge mate in normoverschrijdende hoeveelheden gevonden. Imidacloprid is de stof die het meest in normoverschrijdende hoeveelheden wordt aangetroffen. Voor deze stof

wordt een apart onderzoek opgestart (zie het artikel hierover op pagina 4).

## Oplossingen

Voor de probleemstoffen moet worden gezocht naar oplossingen. Oplossingen kunnen ook uit de sector komen. De huidige maatregelen hebben blijkbaar niet het gewenste effect. ●

Tabel 4 - resultaten sectorpakket (5 monsterpunten)

Werkzame stof	Merknaam	Gegevens	Monsterdatum				Totaal
			07-02-05	31-05-05	18-07-05	13-09-05	
aldicarb	Temik	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
aldicarb-sulfon	Temik (afbr.)	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
azoxystrobine	Ortiva	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	1	1
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	3	3
bitertanol	Baycor	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
bupirimaat	Nimrod	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
buprofezin	Applaud	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
carbofuran	Curater-Vloeibaar	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
chloorpyrifos-methyl	Dursban 5 G	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
diethofencarb	Spark	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
DMST	Eupareen-multi	aantal < norm	0	0	0	1	1
		aantal > norm	0	0	0	2	2
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	6	6
etridiazool	Aaterra	aantal < norm	0	1	0	0	1
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
ETU	Zineb, maneb, thiram, etc.	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
imidacloprid	Admire	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	4	3	1	4	12
		som overschrijdingsfactor	18	12	8	20	57
Iprodion	Rovral	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	1	1
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	3	3
methomyl	Lannate L	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
procymidon	Sumisclex	aantal < norm	0	1	1	0	2
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
pyridaben	Aseptacarex	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
pyrimethanil	Scala	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	1	3	0	2	6
		som overschrijdingsfactor	14	36	0	461	511
pyriproxyfen	Admiral	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
tolylfluamide	Eupareen-multi	aantal < norm	0	0	0	0	0
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
vinchlozolin	Ronilan	aantal < norm	1	0	0	1	2
		aantal > norm	0	0	0	0	0
		som overschrijdingsfactor	0	0	0	0	0
<b>Totaal aantal aangetroffen stoffen onder de norm</b>			<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>6</b>
<b>Totaal aantal aangetroffen stoffen boven de norm</b>			<b>5</b>	<b>6</b>	<b>1</b>	<b>10</b>	<b>22</b>
<b>Totaal som van overschrijdingsfactor</b>			<b>32</b>	<b>48</b>	<b>8</b>	<b>493</b>	<b>580</b>

## Wijziging Besluit Glastuinbouw

Op 16 december 2005 is het Besluit Glastuinbouw gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen met betrekking tot het Wvo deel van dit besluit zijn:

### Bijlage 1:

De verplichting tot het inzenden van een teeltplan en het inzenden van een vierwekelijkse registratie zijn geschrapt. Gehandhaafd blijft de berekening elke vier weken van het verbruik van energie, meststoffen (stikstof en fosfaat) en bestrijdingsmiddelen. De jaarrapportage moet vóór 1 mei van het opvolgende jaar bij het bevoegd gezag ingediend worden door een door het bevoegde gezag geaccepteerde deskundige en

niet meer door de tuinder rechtstreeks aan het UO-IMT.

### Bijlage 3:

Gegevens over emissie dienen per periode van vier weken gedurende 13 periodes per kalenderjaar, te worden geregistreerd in plaats van per kalendermaand. De frequentie van de metingen en de analyses is ten minste één keer in de 13 weken in plaats van maandelijkse analyse van spuiwater, drainwater en het drainagewater. De gegevens vormen voor het bedrijf een hulpmiddel waarmee het de bedrijfsvoering zodanig kan inrichten dat het oppervlaktewater beter wordt beschermd. ●

## Harmonisatie Keur

Waterschap Hollandse Delta is in 2005 ontstaan uit een fusie van een kwaliteitsbeheerder met vier waterschappen. Deze waterschappen beheerden in hun gebied de waterkeringen, wegen, vaarwegen en watergangen. Voor het medegebruik daarvan waren regels opgesteld die vastlagen in de eigen "Keur". In de Keur werd ook de werkwijze beschreven voor het geven van ontheffingen en het toezien op en handhaven van de naleving van de regels. Hollandse Delta stond in 2005 voor

het flinke karwei om de Keuren van de fuserende waterschappen te harmoniseren, inclusief het bijbehorende ontheffingenbeleid en handhaving-beleid. Een omvangrijke en vaak lastige klus die nog niet afgerond is. Eind 2005 is een nieuwe Keur vastgesteld. We zijn gestart met het harmoniseren van de beleidsregels voor ontheffingverlening en handhaving. Deze moeten helder en duidelijk zijn, want hiermee beschermen we het functioneren van waterkeringen, (vaar)wegen en watergangen. ●

3

## Wijziging in het bedrijf? Meld het ons!

Wijzigingen in het bedrijf (bijvoorbeeld bedrijfsovername of nieuwe voorzieningen) moeten schriftelijk worden gemeld bij de afdeling vergunningverlening van waterschap Hollandse Delta. U kunt hiervoor gebruik maken van het meldingsformulier op de website (onder "Hoe kan ik... > Vergunningen > Glastuinbouw"). U hoeft dan alleen die onderdelen in te vullen die afwijken van uw eerdere melding. Vergeet niet om uw naam en adresgegevens duidelijk in te vullen.

Meer informatie: waterschapsloket, telefoon: 0900 2005 005, e-mail: 2005005@wshd.nl

### Toelichting tabel 4

De tabel geeft aan hoe vaak een stof onder de norm (aantal < norm) en boven de norm (aantal > norm) is aangetroffen. Overschrijdingsfactor = aangetroffen concentratie/ norm (MTR, ad-hoc MTR of drinkwaternorm). Deze geeft per stof de ernst van de normoverschrijdingen weer.

# Uw plannen en de belangen van het waterschap

Het behoud en realiseren van voldoende water is één van de taken van het waterschap. Dat betekent dat er in natte perioden niet te veel water mag zijn en bij droogte en nachtvorst niet te weinig. Om hiervoor te kunnen zorgen hanteert het waterschap de Keur en het peilbesluit. Als u plannen heeft die van invloed kunnen zijn op bijvoorbeeld de doorstroming, het waterpeil of de waterberging dan is dit volgens de Keur verboden. De belangen van het waterschap kunnen immers in het geding komen.

## Keurvergunning

Een belangrijk doel van de Keur is veiligheid. Daarnaast zorgt deze ervoor dat onderhoudswerkzaamheden aan bijvoorbeeld watergangen, onbelemmerd kunnen plaatsvinden. Daarom is het verboden om vlakbij een watergang een schuur te bouwen of bomen te planten. Als u toch uw plannen wilt uitvoeren die volgens de Keur verboden zijn, dan kunt u een ontheffing aanvragen van

de verboden in de Keur. Wij gaan dan beoordelen of alle belangen, maar met name die van u en die van het waterschap, voldoende zijn gewaarborgd. Als u bijvoorbeeld een sloot gaat dempen dan is het onder meer noodzakelijk om "vervangend" water te graven. Zo blijft er voldoende waterberging in het gebied en wordt overlast voorkomen. Bij de aanleg van een beschoeiing

beoordelen we onder meer of deze stevig genoeg is.

### Waterkwaliteit

Bij al deze activiteiten wordt niet alleen gekeken naar de Keur, maar beoordelen we ook of de activiteit geen negatieve invloed heeft op de waterkwaliteit. Een belangrijke voorwaarde is dat met "schone materialen" gewerkt wordt.

### Publicatie

Als uit de aanvraag blijkt dat de belangen van het waterschap voldoende zijn gewaarborgd ten opzichte van uw belangen, dan verstrekken wij een vergunning. Alle vergunningen die het waterschap afgeeft staan wekelijks in de waterschapsrubriek in de huis-aan-huisbladen.

## Bouwen en de Keur

Het bouwen in de directe omgeving van een watergang kan van invloed zijn op de waterhuishouding in het gebied. Bouwwerken zijn hinderlijk bij het uitvoeren van onderhoud, maar hebben daarnaast ook invloed op de waterbergingcapaciteit. Door toename van het verharde oppervlak kan bij regenval immers het water niet meer in de grond opgevangen worden. Het regenwater loopt dus direct naar de sloot, waardoor bij grote buien een onaanvaardbare peilstijging kan ontstaan. Om deze reden is in de nieuwe Keur van het waterschap

opgenomen dat een toename van het verhard oppervlak met meer dan 250 m<sup>2</sup> verboden is. Als u een nieuwe loods of kas wilt bouwen, kunt u een vergunning aanvragen. U moet er dan voor zorgen dat de waterberging een gelijke capaciteit behoudt. Dat kan bijvoorbeeld door het graven van compenserend water.

### Vragen

De voorbeelden die op deze pagina genoemd worden geven slechts een beperkt beeld van mogelijke activiteiten in en rond watergangen. Daarnaast

zijn ook activiteiten op waterkeringen en op of langs de waterschapswegen vergunningplichtig. Heeft u plannen, informeer dan vooraf bij de afdeling vergunningverlening van het waterschap of een vergunning mogelijk is en waar u op moet letten. Uit onze ervaring blijkt dat vooraf overleg met een vergunningverlener veel werk en teleurstellingen kan voorkomen. ●

Bij deze krant ontvangt u een milieubelastingskaart voor gewasbeschermingsmiddelen. Zo kunt u bij uw middenkeuze gericht rekening houden met de milieubelasting.

4

## Gerichte aanpak probleemstof imidacloprid

In eerdere informatiekranten benoemden wij de stof imidacloprid al als probleemstof. Imidacloprid is de werkzame stof van onder meer Admire en wordt nog altijd vaak aangetroffen in agrarisch gebied. Bij het aantreffen van de stof bleken de meetwaarden meestal boven de norm te liggen. Ook uit het "meetnet bebouwd", waarbij monsters

worden genomen van onder andere oppervlaktewater in stedelijk gebied en rioolwater, komt imidacloprid als één van de probleemstoffen naar voren.

Niet alleen het leven in de sloot wordt door imidacloprid verstoord. Ook de grote hoeveelheden die via het rioolwater binnen komen bij de rioolwater-

zuiveringsinrichtingen (rwzi's) van het waterschap zijn zeer ongewenst. Gewasbeschermingsmiddelen worden tijdens het zuiveringsproces namelijk niet uit het afvalwater gefilterd, maar hebben een versturende werking. Daarom gaat het waterschap in samenwerking met een aantal partijen meer aandacht besteden aan imidacloprid en enkele

andere veelvoorkomende gewasbeschermingsmiddelen. Dit gebeurt samen met het hoogheemraadschap van Delfland, het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en producent Bayer. Het doel is om de exacte bronnen en routes in kaart te brengen en samen te zoeken naar oplossingen die voor alle partijen acceptabel zijn. ●

## Terugblik op toezicht en handhaving Besluit Glastuinbouw

In 2004 is de handhaving op de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) gecertificeerd. Voorwaarde hiervoor is dat alle handelingen die in relatie tot het Besluit Glastuinbouw worden uitgevoerd, zijn vastgelegd in procedures. Dit heeft als belangrijk voordeel dat de handhaving transparanter en eenduidiger wordt.

### Metingen

Uitgangspunt voor de handhaving is dat de regels uit het Besluit Glastuinbouw worden nageleefd. Om dit te kunnen meten wordt gekeken in hoeveel procent van de controles wordt voldaan aan

de regels uit het Besluit. Dit is het naleefgedrag in procenten. Een overzicht hiervan staat in grafiek 2. Zoals uit de grafiek blijkt, is het naleefpercentage gestegen ten opzichte van 2004. Vanaf 2002 tot en met 2004 daalde het naleefpercentage. Dit had vooral te maken met de introductie van het Besluit Glastuinbouw en dan met name de bepalingen betreffende de rapportageplicht van de gebruikte hoeveelheden energie, stikstof, fosfor en werkzame stoffen.

### Naleefgedrag 2005

In 2005 is de aandacht vooral gericht geweest op de voorzieningen, zoals

de aanwezigheid van een voldoende groot bassin, de first-flush voorziening, de aanwezigheid van een volumemeter op de spuileiding en de lozing van condenswater. Overtredingen die signaleerd zijn hadden betrekking op de lozing van percolaatwater vanuit gewasafval, condenswaterleidingen die niet goed aangesloten zijn, niet deugdelijk werken van de first-flush voorziening en het lozen van spuiwater zonder volumemeter. Daarnaast zijn controles uitgevoerd op de aanwezigheid van de gebruiksregistratie van energie, stikstof, fosfor en bestrijdingsmiddelen. Deze controles worden uitgevoerd in

samenwerking met de regionale milieudiensten. Zo wordt voorkomen dat kwekers meerdere malen voor hetzelfde

gecontroleerd worden. Het merendeel van deze controles is afgelopen jaar door de milieudiensten uitgevoerd. ●

Grafiek 2 - naleefgedrag (%) 2000-2005



### Colofon

Dit is een uitgave van waterschap Hollandse Delta, Postbus 469, 3300 AL Dordrecht.

**Ontwerp en opmaak**  
Made of Man, Rotterdam

### Over wshd

Waterschap Hollandse Delta beheert en onderhoudt de waterkeringen die het zuiden van Zuid-Holland tegen het water beschermen. Het zorgt voor voldoende water in het gebied om te kunnen wonen, werken en recreëren. Hollandse Delta bewaakt ook de waterkwaliteit in sloten, singels en plassen, zuivert het afvalwater en is verantwoordelijk voor de (vaar)wegen buiten de bebouwde kom, met uitzondering van provinciale en rijkswegen.

### Meer informatie

Meer informatie vindt u op [www.wshd.nl](http://www.wshd.nl). Met vragen, klachten of meldingen kunt u terecht bij het waterschapsloket, tel. nummer: 0900 2005 005 (€ 0,10 p.m.), e-mail: [2005005@wshd.nl](mailto:2005005@wshd.nl)